

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO (od roku szk. 2019/2020) I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W NOWOGARDZIE (dla liceum 4-letniego)

I Ocenianie

W I Liceum Ogólnokształcącym w Nowogardzie nauczyciele języka polskiego stosują jednolity tryb oceniania, wynikający z WSO i PSO. PSO stanowi uszczegółowienie zapisów WSO, będącego częścią Statutu szkoły.

PSO został opracowany w oparciu o: a) rozporządzenie MEN z dnia 03.08.2017r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych. b) ustawę z dnia 25.04.2019r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy - Prawo oświatowe c) podstawę programową z jęz. polskiego dla liceum 4-letniego z dnia 30.01.2018r

Cele PSO: jasne poinformowanie ucznia i rodzica o wymaganiach wynikających z programu nauczania i stworzenie sytuacji, w której ocena niesie za sobą informację o poziomie wiedzy i umiejętności, określa słabe i mocne strony, motywuje ucznia do dalszej pracy, umożliwia nauczycielowi indywidualizowanie pracy i doskonalenie metod pracy oraz daje uczniowi wskazówki do samokształcenia. Uczeń zostaje zapoznany z wymaganiami edukacyjnymi dotyczącymi poszczególnych partii materiału, z rozróżnieniem na poziom podstawowy i rozszerzony w oparciu o realizowany program nauczania przygotowany przez wydawnictwo Nowa Era do podręcznika „Ponad słowami”

KRYTERIA OCENIANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

stopień niedostateczny (1)– otrzymuje uczeń, który: • nie opanował wiadomości i nie posiada umiejętności koniecznych do dalszego kształcenia, • nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu, • unika zajęć z przedmiotu, • nie współpracuje z klasą lub grupą przy wyznaczonych zadaniach, • wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu, np. nie prowadzi zeszytu przedmiotowego lub robi to niesystematycznie, nie przynosi zadanych materiałów itp., • nie zna pojęć kluczowych dla rozumienia omawianych problemów;

stopień dopuszczający (2)– otrzymuje uczeń, który: • ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia, • potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązać proste zadania w typowej sytuacji, • jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy, • jego wypowiedzi ustne i pisemne zawierają liczne błędy językowe i stylistyczne, ale pozostają

komunikatywne, • współdziała z klasą i w grupie, zachowując odpowiednie normy, ale jego działania nie zawsze są skuteczne, • zna autorów, tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej i programie nauczania, • określa ramy chronologiczne epok, • posługuje się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami, • rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne, • streszcza główne wątki utworów literackich, • wykazuje się podstawowym rozumieniem omawianych tekstów, • podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym;

stopień dostateczny (3)– otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto: • opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania, które są konieczne do dalszego kształcenia, • czasami samodzielnie analizuje i rozwiązuje typowe zadania, • zadania rozwiązuje nie zawsze starannie, popełnia błędy merytoryczne, • jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół poprawne językowo i stylistycznie, posługuje się on jednak ubogim słownictwem, • dostrzega podstawowe konteksty interpretacyjne, • zauważa stale motywy i tematy literackie w omawianych utworach, • rozumie tematykę i problematykę omówionych utworów, • zna i rozumie podstawowe pojęcia historyczno- i teoretycznoliterackie, choć nie zawsze sprawnie się nimi posługuje, • charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów, • charakteryzuje podstawowe prądy artystyczne, hasła programowe poszczególnych epok;

stopień dobry (4) – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto: • opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania, • posiadaną wiedzę i umiejętności potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych, • formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia, samodzielne sądy i opinie, • jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne językowo i stylistycznie, • buduje pracę interpretacyjną według własnej koncepcji, • sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie, posługuje się odpowiednią terminologią w teorii i praktyce, • wskazuje związki literatury z filozofią, sztuką i historią, • porównuje wzorce osobowe i kreacje bohaterów, odwołując się do utworów literackich, • dokonuje samodzielnej analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego, • ocenia bohaterów literackich, omawiane zjawiska, problemy itp.;

stopień bardzo dobry (5)– otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto: • opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania, • zdobyte wiadomości i umiejętności potrafi wykorzystać również w sytuacjach problemowych, • samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury i sztuki, • wartościuje i uogólnia zdobytą wiedzę, • posługuje się językiem poprawnym, bogatym i dostosowanym do sytuacji komunikacyjnej, • wykazuje się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną, • wyjaśnia funkcje motywów antycznych, symboli biblijnych oraz innych toposów w poznanych utworach literackich i innych tekstach kultury, • sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią dotyczącą literatury i innych tekstów

kultury, • dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego, • dokonuje analizy porównawczej tekstów, dostrzega różnice i podobieństwa w konwencji utworów;

stopień celujący (6)– otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto: •może uczestniczyć w olimpiadzie przedmiotowej (polonistycznej, filozoficznej) lub innych konkursach międzyszkolnych, jest aktywnym uczestnikiem zajęć pozalekcyjnych oraz przedsięwzięć z zakresu kultury organizowanych w szkole lub poza nią, • wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem, • prezentuje swoje poglądy, • umie formułować problemy i samodzielnie dokonywać analizy nowych zjawisk, • stawia hipotezy badawcze, polemizuje, by obronić własne stanowisko, wykazuje się oryginalnością ujęcia tematu, umiejętnie wykorzystując sądy badaczy literatury.

II Dostosowanie PSO do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2013 roku, uczniowie , którzy uzyskali opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o specjalnych potrzebach edukacyjnych, traktowani są indywidualnie z uwzględnieniem zaleceń wynikających z przeprowadzonych badań.
2. Uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych są zarówno ci, u których stwierdzono deficyty, powodujące trudności w uczeniu się, jak i ci, których możliwości są ponadprzeciętne.
3. Nauczyciel zobowiązany jest do szczegółowego zapoznania się z opinią i dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb możliwości ucznia zarówno edukacyjnych jak i psychofizycznych.
4. Dostosowania wymagań wobec uczniów z dysfunkcjami dotyczy poziomu wiedzy i umiejętności zawartych w podstawie programowej. Jednak obniżenie kryteriów jakościowych nie może zejść poniżej podstawy programowej. W związku z tym ucznia należy oceniać wg kryteriów ogólnodostępnych.
5. Wymagania merytoryczne co do oceny pracy powinny być takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzanie pracy może być niekonwencjonalne, np. jeśli nauczyciel nie może odczytać pisma ucznia, może poprosić go, aby zrobił to sam lub odpytać go ustnie z tego zakresu materiału.
6. Najczęściej trudności w zakresie zdobywania wiedzy i umiejętności w zakresie przedmiotu język polski wynikają z: - dysleksji rozwojowej, - dysortografii, - dysgrafii, -wad słuchu, - wad wzroku, - niepełnosprawności ruchowej.
7. Nauczyciel dostosowując wymagania powinien:

Wobec ucznia z dysleksją rozwojową:

- ograniczyć materiał do koniecznego, - omawiać niewielkie partie materiału o mniejszym stopniu trudności, - pozostawiać uczniowi więcej czasu do namysłu podczas odpowiedzi, wydłużyć czas przeznaczony na utrwalanie materiału oraz czas na wykonanie zadań, przeczytanie lektury, - ograniczyć liczbę zadań do wykonania w domu i na klasówkach, - dostosować typ zadań do możliwości ucznia, - podawać polecenia w prostej formie, sprawdzać zrozumienie poleceń, - unikać

pytań problemowych, - kierować odpowiedziami przez pomocnicze pytania, - wyrabiać samodzielność myślenia i działania, jeśli uczeń jest w stanie samodzielnie wykonać zadanie, - pobudzać do myślenia i dostrzegać starania ucznia w celu motywowania go do pracy i budowania pozytywnej samooceny, - oceniać przede wszystkim treść, stronę merytoryczną, a nie formę wypowiedzi zarówno ustnej jak i pisemnej, - wyrabiać nawyk pracy ze słownikami, - możliwie często należy stosować techniki audiowizualne, - najważniejsze informacje zapisywać na tablicy,

- nie oceniać poziomu graficznego pisma, można zaproponować pisanie prac domowych na komputerze lub drukowanymi literami, - poziom ortografii można oceniać opisowo, wskazując typ błędów, nad którymi należy pracować, zadawać dodatkowe ćwiczenia ortograficzne, - należy wymagać znajomości zasad ortografii i gramatyki, - klasyczne dyktanda można zastąpić sprawdzianami polegającymi na wyjaśnianiu zasad pisowni podanych wyrazów, - systematycznie przeprowadzać kontrole notatek.

Wobec ucznia z dysgrafią:

- w ocenie prac pisemnych nie brać pod uwagę poziomu graficznego pisma, - sprawdziany pisemne wiedzy można zastępować odpowiedzią ustną, - w przypadku niemożności odczytania pisma prosić o to ucznia, - proponować pisanie prac domowych przy pomocy komputera, - pozwalać na prowadzenie zapisów drukowanymi literami.

Wobec ucznia z dysortografią:

- wyrabiać nawyk pracy ze słownikami, - wymagać znajomości zasad ortografii i gramatyki, - poziom ortografii można oceniać opisowo, wskazując typ błędów, nad którymi należy pracować, - zadawać dodatkowe ćwiczenia ortograficzne, - klasyczne dyktanda można zastąpić sprawdzianami polegającymi na wyjaśnianiu zasad pisowni podanych wyrazów, - systematycznie przeprowadzać kontrole notatek.

Wobec ucznia z niepełnosprawnością ruchową:

- dopasować miejsce pracy do potrzeb fizycznych ucznia, - w razie potrzeby zapewnić asystenta, - zalecać ułatwienia techniczne podczas pisania (komputer, większy format zeszytu, większe litery, grubszy mazak), - ograniczyć liczbę i obszerność prac pisemnych, - wydłużyć czas pisania pracy w klasie, - dostarczać materiały do notatki np. ksero, karty pracy.

Niezależnie od rodzaju dysfunkcji podczas lekcji powinna uczenia otaczać atmosfera zrozumienia jego problemu i empatii. Należy unikać eksponowania jego deficytów, a pozytywnie motywować do pracy poprzez podkreślanie mocnych stron. Należy stwarzać sytuacje, w który uczeń taki ma szansę osiągać sukcesy na miarę swoich możliwości.

Wobec ucznia zdolnego nauczyciel powinien:

- zachęcać go do samokształcenia, rozwijania zainteresowań, - wskazywać możliwości poszerzenia zakresu wiedzy i umiejętności,

- zachęcać do brania udziału w konkursach i olimpiadach, wspomagać przygotowania, - przygotowywać zadania o wyższym stopniu trudności, problemowe,

- angażować ucznia jako asystenta nauczyciela, np. włączać w proces przygotowania i prowadzenia lekcji.

III Kryteria oceniania poszczególnych form aktywności

A. Praca klasowa może mieć następującą formę: - testu sprawdzającego czytanie ze zrozumieniem; - streszczenia; - rozprawki problemowej, interpretacji utworu poetyckiego, interpretacji porównawczej utworów literackich, wypowiedzi argumentacyjnej; - połączenia kilku form.

Szczegółowe kryteria oceny wypowiedzi pisemnych stanowi załącznik nr 1 (dla 4-letniego liceum). Szczegółowe kryteria oceniania wypracowania maturalnego oraz wypowiedzi ustnej maturalnej znajdują się w Informatorze maturalnym dostępnym na stronie CKE.

B. Praca domowa - formę ustala nauczyciel i w zależności od niej stosowane są odpowiednie kryteria oceny.

C. Wypowiedź ustna może mieć formę dłuższej, samodzielnej wypowiedzi obejmującej: a) wypowiedź typu maturalnego, b) zagadnienia zapowiedzianej ustnej syntezy, c) większą partię materiału (referat), d) odpowiedź z ostatniej lekcji.

D. Sprawdzian służy sprawdzeniu wiedzy ucznia z literatury (treść i problematyka) i języka oraz wiedzy o epoce literackiej, składa się z różnego typu zadań zamkniętych oraz otwartych, którym przyporządkowana jest punktacja. Ocena wynika z podsumowania punktów i przeliczenia ich na procenty-schemat-punkt H

E. Aktywność oceniana jest za każdym razem, kiedy uczeń otrzyma maksymalną liczbę punktów lub na zakończenie półrocza, jeśli zdobyta ilość punktów go satysfakcjonuje. Uczeń może otrzymać plus za przygotowanie do lekcji lub udział w lekcji, jeśli odpowiadał kilkakrotnie, poprawnie merytorycznie, budował odpowiedź kilkudzaniową, sam się zgłaszał. Po lekcji uczeń zgłasza się do nauczyciela, który zapisuje plus w karcie aktywności. Przeliczanie plusów na oceny:

5 i powyżej - bardzo dobry

4 - dobry 3 - dostateczny 2 - dopuszczający poniżej 2 - uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną

F. Praca w grupie. Uczeń zbiera punkty za pracę w grupie na indywidualne konto w opisany dalej sposób. Nauczyciel, oceniając tę formę bierze pod uwagę: - komunikację, styl pracy, - poziom merytoryczny przygotowania, - sposób zaprezentowania materiału (poprawność językowa, sprawność, tempo prezentacji, kompozycja, pomysłowość). Nauczyciel przyznaje po prezentacji grup punkty od 1 do 6 całej grupie, punkty odpowiadają ocenie, przy czym nauczyciel ma prawo niejednolicie ocenić pracę członków grupy w wypadku nierównego wkładu pracy uczniów w danej grupie.

G. Projekt- różne zadania długoterminowe, oceniane wg kryteriów takich jak przy ocenie pracy w grupie.

H. Oceny prac pisemnych oraz ustnej wypowiedzi typu maturalnego wynikają z przeliczenia punktów na procenty i wystawiane są w ujednolicony sposób zgodnie z WSO.

IV KONTRAKT Z UCZNIEM

Formy aktywności i przypisywane im wagi:

Lp.	Forma aktywności	Waga oceny
1.	Praca klasowa (wypowiedzi pisemne typu maturalnego)	6
2.	Testy, diagnozy próbne	6
3.	Wypowiedź ustna -typu maturalnego	5
4.	Wypowiedź ustna- odpowiedź z wybranego tematu, przemówienie, recytacja	4
5.	Referat, prezentacja (również multimedialna)	4
6.	Sprawdzian z lektury	5
7.	sprawdzian, test	2-5
8.	kartkówka	2-4
9.	Praca domowa	2-5
10.	Praca dodatkowa (w tym działania artystyczne)	2-6
11.	Udział w konkursach, olimpiadach	3-6 i więcej

1. Najwyższą wagę przyznaje się tym działaniom, które odzwierciedlają umiejętności sprawdzane podczas matury i dają gwarancję samodzielności.

2. Nauczyciel, po dokonaniu uzasadnienia, ma prawo zmienić wagę oceny wystawionej za konkretne zadanie.

3. O wadze innych działań decyduje nauczyciel, biorąc pod uwagę poziom trudności.

4. Ze względu na dużą ilość i obszerność prac pisemnych, czas poprawiania może być wydłużony przez nauczyciela wobec ustalonego w WSO, po uzgodnieniu z uczniami.

5. Uczeń ma prawo 2 razy w ciągu półrocza zgłosić przed lekcją nauczycielowi nieprzygotowanie do lekcji (z wyjątkiem zapowiedzianych syntez i powtórek)

6. Uczeń ma prawo 1 raz w ciągu półrocza zgłosić przed lekcją nauczycielowi opóźnienie oddania pracy domowej – termin ustalany indywidualnie. Jeżeli taka sytuacja się powtarza, to nauczyciel obniży ocenę za pracę oddaną po terminie.

7. Ocena niedostateczna, wpis „zero”, zaliczenie nieobecności

a) Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną ze sprawdzianów i testów czytania ze zrozumieniem, ma prawo do poprawy tej oceny na warunkach i w terminie ustalonych przez nauczyciela. Ocenę uzyskaną z poprawy nauczyciel wpisuje do dziennika jako kolejną o tej samej wadze. W przypadku większej ilości zadań sprawdzających tę samą kompetencję (np. testów czytania ze zrozumieniem) formą poprawy może być ocena z kolejnego zadania tego samego typu.

b) Wpis „zero” w dzienniku elektronicznym oznacza nieobecność ucznia na danej formie sprawdzania wiadomości. W przypadku większej ilości „zer” w obrębie zadań sprawdzających tę samą kompetencję lub w przypadku dłuższych nieobecności spowodowanych chorobą bądź zdarzeniami losowymi nauczyciel może zobowiązać ucznia do zaliczenia zaległego materiału (na warunkach i w terminie ustalonych przez nauczyciela).

c) Uczeń, który na koniec pierwszego semestru otrzymał ocenę niedostateczną, poprawia ocenę na warunkach i w terminach ustalonych przez nauczyciela. O formie zaliczenia decyduje nauczyciel, podając zakres obowiązującego ucznia materiału.

d) W przypadku nieobecności ucznia na lekcjach języka polskiego (z wyjątkiem nieobecności spowodowanych chorobą bądź zdarzeniami losowymi) nauczyciel ma prawo przeprowadzić sprawdzian zaliczeniowy przed wystawieniem oceny semestralnej lub końcoworocznej, obejmujący zrealizowany materiał z semestru, w którym frekwencja ucznia wynosiła poniżej 50%.

8. Uczeń ma prawo do podniesienia proponowanej oceny, powinien wówczas zaliczyć wskazany przez nauczyciela zakres materiału w wyznaczonym terminie.

Relacja nauczyciel – rodzic

1. Rodzic ma prawo zasięgać informacji o postępach ucznia od nauczyciela podczas wywiadówek, za pomocą system informacji LIBRUS lub kontaktując się indywidualnie. Gdy przedmiotem rozmowy ma być praca pisemna ucznia, rodzic musi być w jej posiadaniu, 2. Nauczyciel ma prawo poprosić o zgłoszenie się rodzica na rozmowę interwencyjną.

3. Nauczyciel na prośbę rodzica ma prawo zatrzymać pracę pisemną ucznia, jeśli ten nie przekazuje informacji zwrotnej rodzicom.

Informacja zwrotna. Relacja nauczyciel – uczeń.

1. Nauczyciel po oddaniu pracy pisemnej(klasowej lub domowej) omawia kryteria oceniania

2. Uczeń ma możliwość indywidualnie otrzymać dodatkowe wyjaśnienia dotyczące jego pracy po skontaktowaniu się z nauczycielem.

3. Każdą pracę pisemną uczeń otrzymuje z powrotem ocenioną z punktacją lub/i komentarzem słownym, bądź samym komentarzem.
4. Nauczyciel wskazuje uczniom sposoby radzenia sobie z trudnościami lub rozwijania uzdolnień.
- 5. Oprócz oceniania tradycyjnego, nauczyciel stosuje też formy oceniania kształtującego, służące przewyższaniu trudności i motywowaniu ucznia do pracy za pomocą: komentarza słownego wskazującego mocne i słabe strony pracy, sposoby poprawy, samooceny ucznia, oceny koleżeńskiej.**

V Ewaluacja przedmiotowego systemu oceniania oraz kontraktu

1. Informacje o jakości systemu oceniania nauczyciele przedmiotu mogą czerpać od uczniów i ich rodziców w formie: a) rozmów i dyskusji, b) ankiet wypełnianych przez uczniów i ich rodziców.
2. Nauczyciele zbierając opinie uczniów, rodziców oraz na podstawie własnych obserwacji mogą dokonać zmian, o których muszą powiadomić uczniów i rodziców i zapisać je w systemie oceniania i kontrakcie.
3. Po każdym roku szkolnym nauczyciele w zespole przedmiotowym dokonują analizy PSO i kontraktu na podstawie własnych doświadczeń i wyników konsultacji, w efekcie mogą wprowadzić poprawki, uzupełnienia.

opracowały:

Dorota Borzeszkowska- Buriak

Katarzyna Szkup